

U S T A W A

z dnia r.

o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej

Art. 1. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945 oraz z 2024 r. poz. 928) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 uchyla się ust. 2–6;
- 2) w art. 7 w ust. 3 uchyla się pkt 2;
- 3) w art. 8:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Nieodpłatna pomoc prawna lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie udzielane są podczas dyżuru. Dyżur nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się w punkcie w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu i trwa co najmniej 4 godziny dziennie, z wyłączeniem dni, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1920).”

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Osoba uprawniona może skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w punkcie lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

3b. W przypadku udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość oświadczenie, o którym mowa w art. 11 ust. 4, może być złożone w formie dokumentowej.”

c) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście, oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 poz. 20), może być udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, także poza punktem.”;

- 4) po art. 8a dodaje się art. 8b w brzmieniu:

„Art. 8b. W przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego starosta może ustalić, że udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego następuje wyłącznie za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Na wniosek osoby udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, starosta może również określić ogólne warunki techniczne odbywania dyżurów poza punktem. Przepisu art. 11 ust. 4 nie stosuje się.”;

5) w art. 11 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Oświadczenie przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp do niego osobom trzecim. Administratorem danych osobowych zawartych w tym oświadczeniu jest starosta. W celu umożliwienia kontroli prawidłowości udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej starosta przechowuje oświadczenie przez trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym zostało sporządzone. Oświadczenie przekazuje się staroście do dziesiątego dnia następnego miesiąca kalendarzowego w sposób uniemożliwiający powiązanie go z kartą pomocy, w szczególności po usunięciu oznaczenia dnia jego złożenia.”;

6) w art. 28 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W latach 2026-2035 maksymalny limit wydatków budżetu państwa będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi 1 362 780 102 zł, z tym że w poszczególnych latach wyniesie odpowiednio:

- 1) w 2026 r. – 120 781 524 zł;
- 2) w 2027 r. – 124 767 315 zł;
- 3) w 2028 r. – 127 886 497 zł;
- 4) w 2029 r. – 131 083 660 zł;
- 5) w 2030 r. – 134 360 751 zł;
- 6) w 2031 r. – 137 719 770 zł;
- 7) w 2032 r. – 141 162 764 zł;
- 8) w 2033 r. – 144 691 834 zł;
- 9) w 2034 r. – 148 309 129 zł;
- 10) w 2035 r. – 152 016 858 zł.”;

7) art. 28a uchyla się;

8) uchyla się załącznik nr 1 do ustawy.

Art. 2. Do oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

*Opracowano pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym
Marcin Gubala – Dyrektor Departamentu Legislacyjnego
Ministerstwo Sprawiedliwości*

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt ma na celu zmianę ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945 oraz z 2024 r. poz. 928). Projekt obejmuje zmiany koncepcji działania systemu nieodpłatnej pomocy, które uzyskały akceptację Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej. Propozycje objęte projektem przewidują zwiększenie dostępności systemu dla osób uprawnionych.

Projektowana ustawa obejmuje wprowadzenie możliwości udzielania porad za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość także poza stanem epidemii lub stanem zagrożenia epidemicznego, a także rezygnację z konieczności składania przez osobę uprawnioną oświadczenia, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

W pierwszej kolejności w projekcie przewidziano zniesienie obowiązku składania pisemnych oświadczeń o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej przez osoby uprawnione oraz zaproponowano rezygnację z oświadczeń przedsiębiorców o niezatrudnianiu pracowników w ciągu ostatniego roku (uchylenie art. 4 ust. 2 do ust. 6 ustawy).

Funkcjonujące dotychczas rozwiązanie nie stanowi efektywnego narzędzia weryfikującego, czy o pomoc rzeczywiście ubiega się osoba, której nie stać na uzyskanie komercyjnej pomocy prawnej. Z kolei konieczność składania takiego oświadczenia stanowi często trudną do przewyciężenia barierę psychiczną dla osób, których sytuacja finansowa nie pozwala na korzystanie z odpłatnej pomocy prawnej, a mimo to odczuwają dyskomfort przy składaniu przedmiotowych oświadczeń. Odformalizowanie procedury ubiegania się o nieodpłatną pomoc powinno jednocześnie przełożyć się na większą liczbę udzielanych porad.

Zaproponowana powyżej zmiana uzasadnia również uchylenie załącznika nr 1 do ustawy (art. 1 pkt 8 ustawy zmieniającej).

Jednocześnie, w związku ze zniesieniem obowiązku składania przez osoby uprawnione oświadczeń, że nie są w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej uchylono art. 7 ust. 3 pkt 2 (art. 1 pkt 2 ustawy zmieniającej).

Kolejna zmiana obejmuje treść art. 8 ust. 3 poprzez doprecyzowanie, że nieodpłatna pomoc prawna lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie udzielane są podczas dyżuru. W zaproponowanym rozwiązaniu podkreślono, że dyżur nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się w punkcie w przeciętnym wymiarze 5

dni w tygodniu i trwa co najmniej 4 godziny dziennie, z wyłączeniem dni, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy.

Kwestia powyższa związana jest z zakładanym wprowadzeniem możliwości zdalnego (poza punktem lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość) świadczenia pomocy jako stałej możliwości, której wybór należałby do beneficjenta pomocy, nie tylko w okresie epidemii, ale także po jej ustaniu. Aktualnie takie rozwiązanie przewidziane jest dla ograniczonego kręgu osób (osoby ze znaczną niepełnosprawnością ruchową oraz osoby doświadczające trudności w komunikowaniu się - art. 8 ust. 8), a także dla wszystkich osób uprawnionych w okresie trwania epidemii, stanu zagrożenia epidemicznego oraz stanu nadzwyczajnego (art. 28a).

Wobec powyższego w ustawie przewidziano uprawnienie, zgodnie z którym beneficjent może dokonać wyboru w zakresie skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w punkcie osobiście lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Jednocześnie, w przypadku udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość oświadczenie, że osoba uprawniona jest świadoma uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej od osoby niebędącej adwokatem, radcą prawnym albo doradcą podatkowym, może być złożone w formie dokumentowej (art. 8 ust. 3a i 3b). Stosownie do art. 772 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie. Zatem przewidziana w projekcie forma dokumentowa, zgodnie ze swoją definicją umożliwia złożenie oświadczenia woli w jakiegokolwiek postaci, zarówno obrazu, dźwięku lub grafiki. Treść oświadczenia woli musi być utrwalona na jakimkolwiek nośniku np. na papierze, pliku pdf, sms, e-mail, faks, tak by możliwe było zapoznanie się z treścią tego oświadczenia. Jednocześnie utrwalenie należy rozumieć jako możliwość wielokrotnego odczytania lub odtworzenia informacji po powstaniu dokumentu. Dokument nie musi być również podpisany, natomiast niezbędną cechą tegoż dokumentu musi być możliwość ustalenia od kogo pochodzi.

W proponowanym rozwiązaniu beneficjent pomocy osobiście, w momencie zapisu, dokonywałby wyboru, czy chce skorzystać z pomocy w punkcie, w bezpośrednim kontakcie z osobą udzielającą pomocy (gdy występuje potrzeba okazania dokumentów, przygotowania

projektu pisma), czy też preferuje pomoc zdalną (telefoniczną, za pomocą komunikatorów, Internetu).

Powyżej zaproponowane rozwiązanie umożliwi:

- dostosowanie systemu do potrzeb beneficjentów (umożliwia wybór bardziej dogodnej formy pomocy),
- wyrównanie obciążenia między punktami na terenie kraju,
- skrócenie terminów oczekiwania na poradę (zamiast oczekiwać kilka dni na poradę stacjonarną w obciążonym punkcie, beneficjent otrzyma poradę zdalną niezwłocznie),
- korzystanie z pomocy osobom przebywającym poza granicami kraju,
- wykorzystanie możliwości specjalizacji punktów, jaką już przewiduje ustawa (zamiast „ogólnego” doradcy w najbliższym punkcie stacjonarnym, beneficjent zyska możliwość dostępu do doradcy wyspecjalizowanego w potrzebnym mu zagadnieniu w innym punkcie).

Ponadto wskutek opisanych wcześniej zmian konieczna była zmiana treści art. 8 ust. 8 poprzez określenie, że wskazane w tym przepisie kategorie osób mogą skorzystać z pomocy poza punktem. Uprzednio przepis ten przewidywał porady zdalne dla osób ze znaczną niepełnosprawnością ruchową oraz osób doświadczających trudności w komunikowaniu się i obecnie, wobec dostępności porad zdalnych dla wszystkich osób uprawnionych w tym zakresie stał się bezprzedmiotowy.

Konieczność zmiany art. 11 ust. 5 powstała z uwagi na wykreślenie w projekcie obowiązku składania przez beneficjentów oświadczeń dotyczących ich stanu majątkowego. Przepis ten w swojej materii odnosi się do oświadczenia osoby uprawnionej, że jest świadoma uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej od osoby niebędącej adwokatem, radcą prawnym albo doradcą podatkowym. Wskazano, że przedmiotowe oświadczenie przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp do niego osób trzecich. Jednocześnie wskazano, że administratorem danych osobowych zawartych w tym oświadczeniu jest starosta, który zobowiązany jest do przechowywania dokumentu przez trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym oświadczenie zostało sporządzone. W przepisie podkreślono również, że do dziesiątego dnia następnego miesiąca kalendarzowego oświadczenie przekazywane jest w sposób uniemożliwiający powiązanie go z kartą pomocy, w szczególności po usunięciu oznaczenia dnia jego złożenia (nowy art. 11 ust. 5).

W art. 28 ustawy określony został maksymalny limit wydatków budżetu państwa, będący skutkiem finansowym wejścia w życie tej ustawy, w latach 2026–2035.

Zgodnie z art. 50 ust. 1c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Rada Ministrów obowiązana jest przedstawić Sejmowi, trzy lata przed upływem 10 lat budżetowych wykonywania danej ustawy, projekt zmiany ustawy określającej maksymalne limity wydatków jednostek sektora finansów publicznych, wyrażone kwotowo, na kolejnych 10 lat budżetowych wykonywania ustawy.

Do wyliczenia maksymalnego limitu wydatków budżetu państwa w latach 2026–2035 będącego skutkiem finansowym ustawy przyjęto wskaźnik CPI przedstawiony przez Ministra Finansów w Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

Zgodnie bowiem z art. 50a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Minister Finansów publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej wytyczne zapewniające stosowanie jednolitych wskaźników makroekonomicznych, które będą stanowić podstawę oszacowywania skutków finansowych projektowanej ustawy, w szczególności jednolitego określania maksymalnego limitu wydatków jednostek sektora finansów publicznych na dane zadanie, wyrażonego kwotowo, na okres 10 lat budżetowych wykonywania tej ustawy.

Stosownie do aktualnej treści art. 28a ustawy, w przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego może odbywać się za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość oraz poza lokalem punktu. Do świadczenia pomocy stosuje się odpowiednio przepisy mające zastosowanie do osób, o których mowa w art. 8 ust. 8 ustawy. Przepisu art. 4 ust. 2 nie stosuje się. Powyżej przywołany przepis w swojej konstrukcji normatywnej w okresie m.in. epidemii zwalnia osoby uprawnione z obowiązku składania pisemnego oświadczenia o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Ponadto przedsiębiorcy korzystający z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej dodatkowo zostali zwolnieni z obowiązku składania oświadczenia o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku.

W świetle zaproponowanych zmian nowelizacyjnych uzasadnione jest uchylenie art. 28a ustawy. Materia uregulowana dotychczas w tym przepisie nie jest właściwa dla przepisów

dostosowujących lub końcowych, lecz mieści się w granicach określenia ram organizacyjnych systemu pomocy i zasad realizacji zadania. Dlatego zamiast art. 28a zaproponowano wprowadzenie art. 8b. W przepisie tym przewidziano powierzenie staroście kompetencji do czasowego ograniczenia oferty pomocowej poprzez wskazanie, że w przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego starosta może ustalić, że udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego następuje wyłącznie za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Ponadto w nowo opracowanym przepisie przewidziano możliwość, aby na wniosek udzielającego pomocy starosta mógł określić warunki odbywania dyżurów poza punktem.

Nowa regulacja uwzględnia wyłączenie we wskazanych okresach, obowiązku zastosowania art. 11 ust. 4 (oświadczeń) podobnie jak w dotychczasowym art. 28a. Składanie tego rodzaju oświadczeń za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość stanowi szczególną trudność dla osób uprawnionych wykluczonych cyfrowo.

Proponowane zmiany powinny wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Proponowana nowelizacja ustawy nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projekt z uwagi na regulowaną materię nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu (§ 27 ust. 4 Regulaminu pracy Rady Ministrów).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało negatywnego wpływu na sytuację i rozwój regionalny, rynek pracy oraz na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Zuzanna Rudzińska – Bluszcz, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marcin Noskowski - Główny Specjalista Wydział Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Poradnictwa Obywatelskiego; tel.: (22) 23-90-233; e-mail: marcin.noskowski@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 31.05.2024 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac UD69</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Przedstawiony projekt zmiany ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945 oraz z 2024 r. poz. 928), zwana dalej „ustawą” wprowadza zmiany w koncepcji działania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, związane z ukierunkowaniem na bardziej efektywne wykorzystanie środków przeznaczanych na ten cel.

W art. 28 ustawy określony został maksymalny limit wydatków budżetu państwa. Zgodnie z art. 50 ust. 1c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1693 z późn. zm.), Rada Ministrów obowiązana jest przedstawić Sejmowi, trzy lata przed upływem 10 lat budżetowych wykonywania danej ustawy, projekt zmiany ustawy określającej maksymalne limity wydatków jednostek sektora finansów publicznych, wyrażone kwotowo, na kolejnych 10 lat budżetowych wykonywania ustawy. Projekt czyni zadość powyższemu wymogowi.

Wprowadzone na okres epidemii koronawirusa porady zdalne zyskały uznanie wśród beneficjentów.

Jednoznacznie opowiadają się oni za ich przywróceniem na stale. Aktualnie takie rozwiązanie przewidziane

jest dla ograniczonego kręgu osób (osoby ze znaczną niepełnosprawnością ruchową oraz osoby doświadczające trudności w komunikowaniu się – art. 8 ust. 8 ustawy zmienianej), a także dla wszystkich osób uprawnionych jedynie w okresie epidemii, stanu zagrożenia epidemicznego oraz stanu nadzwyczajnego (art. 28a ustawy zmienianej).

Funkcjonujące rozwiązanie, w zakresie obowiązku składania pisemnego oświadczenia o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej przez osoby uprawnione oraz rezygnację z oświadczeń przedsiębiorców o niezatrudnianiu pracowników w ciągu ostatniego roku, nie stanowi efektywnego narzędzia weryfikującego, czy o pomoc rzeczywiście ubiega się osoba, której nie stać na uzyskanie komercyjnej pomocy prawnej. Z kolei konieczność składania takiego oświadczenia stanowi często trudną do przezwyciężenia barierę psychiczną dla osób, których sytuacja finansowa nie pozwala na korzystanie z odpłatnej pomocy prawnej, a mimo to odczuwają dyskomfort przy składaniu oświadczeń.

Upowszechnienie się metod komunikowania się na odległość powoduje, iż należy udostępnić taką możliwość komunikacji również w przypadku udzielania porad w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Propozycje objęte niniejszym projektem obejmują następujące zagadnienia:

- określenie maksymalnego limitu wydatków budżetu państwa w latach 2026–2035 będącego skutkiem finansowym ww. ustawy,
- wprowadzenie na stałe porad zdalnych dostępnych dla wszystkich beneficjentów,
- zniesienie obowiązku składania oświadczeń o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej przez osoby uprawnione oraz oświadczeń przedsiębiorców o niezatrudnianiu pracowników w ciągu ostatniego roku (uchylenie art. 4 ust. 2 - 6 ustawy) oraz uchylenie załącznika nr 1 do ustawy (art. 1 pkt 8 ustawy zmieniającej).

Do wyliczenia maksymalnego limitu wydatków budżetu państwa w latach 2026–2035 będącego skutkiem finansowym ww. ustawy przyjęto wskaźnik CPI przedstawiony przez Ministra Finansów w Wytocznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

Poniższe dane obrazują udział porad udzielonych zdalnie w ogólnej liczbie porad:

- zainteresowanie poradami udzielanymi za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość znacznie wzrosło od czasu wprowadzenia stanu epidemii – w 2021 r. samych porad telefonicznych udzielono

171 526, porad za pośrednictwem poczty elektronicznej 6.366, przez komunikator internetowy – 338 porad, a w formie wideorozmowy 25 porad. Oznacza to, że na 388 891 porad ponad 52% (178 255) było udzielonych za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

- w 2022 roku porady zdalne stanowiły prawie 21% wszystkich porad (95 406 spośród 459 773 porad). Zniesienie stanu zagrożenia epidemicznego spowodowało likwidację możliwości udzielania porad zdalnie, powodując niewykorzystanie potencjału systemu nieodpłatnej pomocy, jaki tkwi w poradach zdalnych. Wprowadzenie porad zdalnych na stałe pozwoli utrzymać popyt i umożliwi również korzystanie z dyżurów specjalistycznych poza miejscem zamieszkania. Spadek liczby porad w tej formie w 2022 r. najprawdopodobniej był skutkiem zrezygnowania z tej formy udzielania porad przez wielu starostów.

Z dniem 1 lipca 2023 r. na skutek zniesienia stanu zagrożenia epidemicznego wyłączona została możliwość udzielania porad zdalnych dla wszystkich beneficjentów. Skutkiem tego był spadek liczby porad udzielonych zdalnie do 28 232, gdzie liczba wszystkich porad wyniosła 509 063, a liczba porad obywatelskich stanowiła 93 302. Przy czym podkreślenia wymaga, że porady zdalne umożliwiają skorzystanie z pomocy osobom znajdującym się za granicą lub przebywającym w ośrodkach zamkniętych. Ponadto, pojawia się możliwość wykorzystania specjalizacji punktów, jaką już przewiduje ustawa, zamiast „ogólnego” doradcy w najbliższym punkcie stacjonarnym, beneficjent będzie miał możliwość dostępu do doradcy wyspecjalizowanego w potrzebnym mu zagadnieniu w innym punkcie. Wszystko to wskazuje, że zapewnienie możliwości uzyskania porady podczas osobistej wizyty w punkcie lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość w zależności od preferencji osoby uprawnionej jest uzasadnione. Ze względu na znaczne zapotrzebowanie społeczne zaproponowano więc przywrócenie możliwości zdalnego, poza punktem lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, świadczenia pomocy jako stałej możliwości, której wybór należałby do beneficjenta pomocy, co niewątpliwie zwiększy efektywność oraz dostępność świadczonych usług pomocowych. W proponowanym rozwiązaniu beneficjent pomocy, w momencie zapisu dokonywałby wyboru, czy chce skorzystać z pomocy w punkcie, w bezpośrednim kontakcie z osobą udzielającą pomocy, czy preferuje pomoc zdalną (telefoniczną, za pomocą komunikatorów, Internetu).

Konsekwencją powyższej propozycji powinno być zniesienie obowiązku składania oświadczeń o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy przez osoby uprawnione oraz zniesienie obowiązku składania oświadczeń przez osoby korzystające z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej o niezatrudnianiu pracowników w ciągu ostatniego roku (uchylenie art. 4 ust. 2–6 ustawy), a także uchylenie załącznika nr 1 do ustawy (art. 1 pkt 8

ustawy zmieniającej).

Powszechne korzystanie z porad zdalnych stoi w sprzeczności z efektywnym składaniem i przetwarzaniem oświadczeń. Trudno uznać za uzasadnione składanie osobiste oświadczeń pisemnych przy jednoczesnym korzystaniu z usługi z pomocą środków porozumiewania się na odległość. Nie jest uzasadnione również utrzymywanie dualizmu w zakresie formalności – innych rygorów prawnych dla korzystania z porad stacjonarnych i zdalnych. Podobnie w czasie epidemii koronawirusa beneficjenci korzystający z porad zdalnych nie składali przedmiotowych oświadczeń. Wreszcie należy wskazać, iż otrzymanie porady zdalnej z utrzymaniem obowiązku uprzedniego złożenia oświadczenia na piśmie nie daje gwarancji zapewnienia, iż osoba rozmawiająca przez telefon to rzeczywiście ta, która złożyła oświadczenie.

Zniesienie obowiązku składania pisemnego oświadczenia o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej przez osoby uprawnione powinno przyczynić się do ułatwienia dostępu dla osób potrzebujących do korzystania z pomocy prawnej świadczonej nieodpłatnie.

Ponadto, projekt zakłada zmianę treści art. 8 ust. 3 poprzez doprecyzowanie, że nieodpłatna pomoc prawna lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie udzielane są podczas dyżuru. W zaproponowanym rozwiązaniu podkreślono, że dyżur nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się w punkcie w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu i trwa co najmniej 4 godziny dziennie, z wyłączeniem dni, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1920). Rozwiązanie to jest związane z zakładanym wprowadzeniem (dodanie w art. 8 ust. 3a–3b) możliwości zdalnego, poza punktem lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, świadczenia pomocy jako stałej możliwości, której wybór należałby do beneficjenta pomocy, co niewątpliwie zwiększy efektywność oraz dostępność świadczonych usług pomocowych, gdyż aktualnie takie rozwiązanie przewidziane jest dla ograniczonego kręgu osób (osoby ze znaczną niepełnosprawnością ruchową oraz osoby doświadczające trudności w komunikowaniu się – art. 8 ust. 8 ustawy zmienianej), a także dla wszystkich osób uprawnionych jedynie w okresie trwania epidemii, stanu zagrożenia epidemicznego oraz stanu nadzwyczajnego (art. 28a ustawy zmienianej).

W ramach projektowanych zmian po art. 8a dodaje się art. 8b, zgodnie z którym w przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego starosta może ustalić, że udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego następuje wyłącznie za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Dodatkowo na wniosek osoby udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, starosta może również określić warunki techniczne odbywania dyżurów poza punktem. W

przypadku wystąpienia powyższej sytuacji zrezygnowano z obowiązku składania przez osobę uprawnioną, przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej, pisemnego oświadczenia, że jest świadoma uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej od osoby niebędącej adwokatem, radcą prawnym albo doradcą podatkowym.

Zmianie ulega również art. 11 ust. 5, nowo projektowany przepis w swojej materii odnosi się do oświadczenia osoby uprawnionej, że jest świadoma uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej od osoby niebędącej adwokatem, radcą prawnym albo doradcą podatkowym. Wskazano, że przedmiotowe oświadczenie przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp do niego osób trzecich. Jednocześnie wskazano, że administratorem danych osobowych zawartych w tym oświadczeniu jest starosta, który zobowiązany jest do przechowywania dokumentu przez trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym oświadczenie zostało sporządzone. W przepisie podkreślono również, że do dziesiątego dnia następnego miesiąca kalendarzowego oświadczenie przekazywane jest w sposób uniemożliwiający powiązanie go z kartą pomocy, w szczególności po usunięciu oznaczenia dnia jego złożenia.

Niezależnie od powyższego, zakłada się, że zniesienie obowiązku składania pisemnych oświadczeń o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej powinno przynieść wzrost popytu na usługi nieodpłatnej pomocy prawnej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

FRANCJA

Ustawodawstwo francuskie przewiduje pomoc prawną zarówno na etapie sądowym, jak i przedsądowym. Pomoc prawna na etapie przedsądowym przyznawana jest przez conseil départemental de l'accès au droit (CDAD) (biura pomocy prawnej). Natomiast świadczona jest przez tzw. Maisons de justices et du droit (domy sprawiedliwości i prawa), które odpowiedzialne są za dostarczanie porad prawnych (zakres ich działania nie może być rozszerzony ponad podstawowe poradnictwo prawne). Wreszcie pomoc prawna świadczona jest przez szereg organizacji pozarządowych.

Conseil départemental de l'accès au droit (CDAD) działa przy każdym z Sądów Wielkiej Instancji (tribunal de grande instance), usytuowanych w stolicach departamentów francuskich. Dodatkowo, biura CDAD zostały utworzone przy Sądzie Kasacyjnym, Radzie Stanu i Komisji ds. Uchodźców. Zadaniem CDAD jest rozpatrywanie wniosków o przyznanie pomocy prawnej i podejmowanie decyzji w tej sprawie. CDAD może również, na wniosek prokuratora, sądu orzekającego w danej sprawie lub każdej zainteresowanej osoby, cofnąć tę pomoc.

Pomoc prawna, świadczona przez domy sprawiedliwości i prawa, udzielana jest każdemu bez względu na wysokość dochodów. Osoby zainteresowane mogą uzyskać poradę prawną, udając się na dyżur pełniony przez adwokata w siedzibie domu sprawiedliwości i prawa. Porady dotyczą spraw najprostszych. W przypadku

spraw o bardziej skomplikowanej naturze prawnej, klienci domów sprawiedliwości i prawa kierowani są do odpowiednich adwokatów.

Osobami uprawnionymi do uzyskania pomocy prawnej są osoby fizyczne, które nie posiadają wystarczających środków na opłacenie usług prawnika. Pomoc prawna może być całkowicie sfinansowana przez państwo bądź może być wymagana częściowa partycypacja w kosztach osoby ubiegającej się o pomoc prawną.

Pomoc prawna nie może być przyznana w sytuacji, gdy koszty pomocy prawnej objęte są ubezpieczeniem lub systemem ochrony prawnej.

CHORWACJA

Chorwacki system bezpłatnej pomocy prawnej ma przede wszystkim służyć obywatelom o niższym statusie ekonomicznym, którzy nie mogą pozwolić sobie na pokrycie kosztów porady prawnej.

Osobami uprawnionymi do uzyskania bezpłatnej pomocy prawnej są osoby niezdolne do poniesienia kosztów związanych z usługami prawnika, bez uszczerbku dla własnego utrzymania. O pomoc prawną można wnioskować, składając w biurze regionalnym we właściwym sobie regionie odpowiedni formularz. Warunki finansowe osoby deklarującej brak możliwości pokrycia kosztów pomocy prawnej rozpatrywane są wspólnie z możliwościami finansowymi członków jego gospodarstwa domowego.

HOLANDIA

W Holandii każdy obywatel ma prawo zwrócenia się o pomoc prawną i reprezentację w sądzie, jeśli nie stać go na pokrycie kosztów usług prawnika.

Holenderski system pomocy prawnej jest systemem dwustopniowym. Pierwszym kontaktem dla osoby poszukującej pomocy jest tzw. Legal Services Counters, podczas gdy w sprawach bardziej zawiłych pomocy udzielają prywatni prawnicy i mediatorzy. Klienci mogą zwracać się o pomoc również bezpośrednio do prawników, bez konieczności kontaktu z Punktami.

Uzupełnieniem działalności Punktów Obsługi Prawnej jest pomoc prawna online, gdzie obywatele mogą uzyskiwać informacje prawne z takich dziedzin prawa, jak: prawo rodzinne, konsumenckie czy administracyjne.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Zmiany w ustawie o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej			
Beneficjenci nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa	ok. 92965 udzielonych porad obywatelskich ok. 416200	Ministerstwo Sprawiedliwości	Możliwość wyboru formy kontaktu przy udzielaniu pomocy. Zniesienie obowiązku składania

obywatelskiego	udzielonych porad prawnych	Dane za 2023 r.	<p>oświadczenia o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej.</p> <p>W przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego zniesienie obowiązku składania przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej, pisemnego oświadczenia, że jest się świadomym uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej od osoby niebędącej adwokatem, radcą prawnym albo doradcą podatkowym.</p>
Starosta	Powiaty 314 Miasta na prawach powiatu 66	Informacja ogólna	<p>Administrowanie danymi osobowymi zawartymi w oświadczeniu, o którym mowa w art. 11 ust. 4 oraz obowiązek przechowywania powyższego oświadczenia przez trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym oświadczenie zostało sporządzone.</p> <p>W przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego możliwość ustalenia, że udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego następuje wyłącznie za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość</p>

Adwokaci (wykonujący zawód)	22,2 tys.	https://rejestradwokatow.pl/adwokat	Zniesienie obowiązku przekazywania do dziesiątego dnia następnego miesiąca kalendarzowego
Radcowie Prawni (wykonujący zawód)	41,4 tys. (stan na 26.01.2024 r.)	https://rejestraradcow.pl/Home/Index	oświadczeń o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2024 r. poz. 806) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). Uzasadnione jest uzyskanie opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz skierowanie projektu do konsultacji publicznych i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
Wydatki ogółem		120,78	124,77	127,89	131,08	134,36	137,72	141,16	144,69	148,31	152,02	1362,78	
budżet państwa													
JST													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
Źródła finansowania	Finansowanie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej określone jest w rozdziale 5. ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej. Zgodnie z art. 19 ww. ustawy, zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej												

	<p>pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej są finansowane z budżetu państwa z części będącej w dyspozycji wojewodów przez udzielanie dotacji celowej powiatom.</p>
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Skutki finansowe ustawy w latach 2026–2035.</p> <p>Zgodnie z art. 50 ust. 1c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Rada Ministrów obowiązana jest przedstawić Sejmowi, trzy lata przed upływem 10 lat budżetowych wykonywania danej ustawy, projekt zmiany ustawy określającej maksymalne limity wydatków jednostek sektora finansów publicznych, wyrażone kwotowo, na kolejnych 10 lat budżetowych wykonywania ustawy.</p> <p>Do wyliczenia maksymalnego limitu wydatków budżetu państwa w latach 2026–2035 będącego skutkiem finansowym ww. ustawy przyjęto wskaźnik CPI przedstawiony przez Ministra Finansów w Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja – maj 2024 r.).</p> <p>W latach 2026–2035 maksymalny limit wydatków budżetu państwa będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi 1 362 780 102 zł, z tym że w poszczególnych latach wyniesie odpowiednio:</p> <ol style="list-style-type: none">1) w 2026 r. – 120 781 524 zł;2) w 2027 r. – 124 767 315 zł;3) w 2028 r. – 127 886 497 zł;4) w 2029 r. – 131 083 660 zł;5) w 2030 r. – 134 360 751 zł;6) w 2031 r. – 137 719 770 zł;7) w 2032 r. – 141 162 764 zł;8) w 2033 r. – 144 691 834 zł;9) w 2034 r. – 148 309 129 zł;10) w 2035 r. – 152 016 858 zł. <p>Ewentualna modyfikacja funkcjonalności systemu teleinformatycznego do obsługi nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, za pośrednictwem którego realizowana jest część zadań ustawowych, wynikająca z proponowanych zmian w projekcie ustawy, zostanie zrealizowana w ramach podpisanej umowy na rozwój i utrzymanie systemu. Nie ma zatem</p>

		konieczności zabezpieczenia dodatkowych środków finansowych w przedmiotowym zakresie tj. w zakresie ewentualnych modyfikacji systemu dla budżetu państwa w części 15 – Sądy powszechne i 37 – Sprawiedliwość.						
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236 oraz poz. 1222).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności	Proponowane rozwiązania mają prowadzić do ułatwienia w dostępie beneficjentów do nieodpłatnej pomocy prawnej. Likwidacja obowiązku składania pisemnego oświadczenia o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej						

	osoby niepełnosprawne i starsze	przez osoby uprawnione pomoże w zniesieniu bariery psychicznej i poczucia wstydu, która mogła pojawić się przy chęci skorzystania z pomocy.
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Brak wpływu.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie ustawy nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, jak również nie będzie miało negatywnego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Możliwość świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej na odległość, może przyczynić się do skrócenia czasu na oczekiwanie na udzielenie pomocy w bardziej obciążonych punktach. Umożliwi korzystanie z pomocy osobom przebywającym poza granicami kraju. Pozwoli wykorzystać możliwości		

specjalizacji punktów, jaką już przewiduje ustawa (zamiast „ogólnego” doradcy w najbliższym punkcie stacjonarnym, beneficjent zyska możliwość dostępu do doradcy wyspecjalizowanego w potrzebnym mu zagadnieniu w innym punkcie). Zniesienie obowiązku składania pisemnego oświadczenia o niemożności poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej przyczyni się do zmniejszenia biurokracji i liczby przechowywanych dokumentów.

Osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie ma obowiązek przebywania w punkcie podczas dyżuru.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☒ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ inne:	

Omówienie wpływu	Projektowana regulacja wpłynie możliwość świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość dla wszystkich chętnych beneficjentów.
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja projektu może nastąpić po 3 latach od wejścia ustawy w życie.

Planuje się zastosowanie następujących mierników:

- liczba udzielonych porad;
- liczba osób korzystających z nieodpłatnej pomocy prawnej;
- liczba porad udzielonych poza punktem za pomocą środków porozumiewania się na odległość.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

--

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	4605996.13430844.9837181
Nazwa dokumentu	Projekt ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (UD69).pdf
Tytuł dokumentu	Projekt ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (UD69)
Sygnatura dokumentu	DL-V.6900.2.2024
Data dokumentu	2024-10-07 09:55:45
Skrót dokumentu	279C1F83D808C5CCBDA66E67D65B6CC5479 352FE
Wersja dokumentu	1.6
Data podpisu	2024-10-07
Sygnatariusz	Marcin Gubała
Stanowisko	Dyrektor
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.124.8.8.
Data wydruku:	2024-10-09 08:42:23
Autor wydruku:	Bielecka Beata w zastępstwie za . Sekretariat DL-V